

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Hodnocení testů Zeměpisné olympiády kategorie D (práce s atlasem)

Autor práce: Matěj Čermoch

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Předkládaná bakalářská práce navazuje na několik v předchozích letech zpracovávaných závěrečných prací (bakalářských i diplomových) zabývajících se problematikou Zeměpisné olympiády, případně hodnocení jejích testů. Specifičnost předkládané práce spočívá v zacílení výhradně na test práce s atlasem ve dvou vybraných ročnících. Toto zúžení na jednu část testu je ospravedlnitelné, ačkoliv autorovi zkomplikovala možnosti důslednějšího posouzení všech proměnných testu (např. komplikace s výpočtem reliability).

Práce prezentuje přínosné výsledky zejména pro organizátory soutěže a autory testových úloh. Tento potenciál práce by bylo možné posílit preciznější formulací cíle a jeho důslednější specifikací do podoby výzkumných otázek či alespoň výčtem charakteristik, které budou posuzovány. Dle úvodu tato práce cílí na analýzu testů ZO, přičemž analýzu lze vnímat spíše jako dílčí krok či nástroj dosažení hlavního cíle práce, kterým by mohlo být například zhodnocení kvality testů ZO z hlediska vybraných charakteristik (což by více odpovídalo i názvu práce).

Pro lepší přehlednost práce by čtenář uvítal základní nastínění její struktury již v samotném úvodu práce. A to zejména s ohledem na velmi specifickou strukturu práce s metodickou kapitolou umístěnou již za úvodem práce.

Práce s literaturou

Autor pracuje se základní literaturou, počet citovaných titulů je spíše nižší, což lze však přičíst specifičnosti studované problematiky. Osobně bych uvítal důslednější citování zdrojů v teoretické i metodické části práce, kde se některé pasáže jeví jako myšlenky autora, ačkoliv je zřejmé, že jsou převzaté z literatury.

Text teoretické části je místy nejasně strukturovaný s nepříliš zřejmou logickou návazností – příkladem je zmínění principů tvorby úloh na práci s mapou (dle Hanus a kol. 2020) pouze u jednoho z typů úloh (úlohy situační a interpretační), ačkoliv jsou platné napříč různými typy úloh. Autor se v textu také nevyvaroval jistým nepřesnostem ve formulacích či při vlastní argumentaci.

V rámci rozsáhlého představení typu testů a testových úloh bych uvítal důslednější zasazení testů Zeměpisné olympiády do představených klasifikací.

Metodika práce

I přes explicitní uvedení kapitoly Metodika, nejsou metodické postupy vždy zřejmé, resp. metodické postupy jsou představovány průběžně na více místech, což je pro čtenáře matoucí. Nadto kapitola

metodika obsahuje i text, který bývá tradičně součástí úvodu. Příkladem nepřesnosti je nedostatečné vysvětlení nepoužívání dílčího hodnocení úloh v rámci následných analýz.

Samotná metodika práce je do jisté míry ovlivněna zmiňovanou nepřesností vymezení cíle práce a absencí analýzy validity a reliability testu – a to přestože je těmto charakteristikám věnována významná část teoretické části práce.

Analytická část práce

V kontextu teoretické části práce lze realizované analýzy vnímat jaké neúplné, zejména s ohledem na absenci hodnocení validity a reliability testu, které autor sám na několika místech označuje za klíčové vlastnosti didaktického testu.

Představené výsledky práce by bylo také vhodné zasadit do širších rámců zeměpisné olympiády, resp. testů a jejich dílčích částí – konkrétně do obecných cílů zeměpisné olympiády či specifikační tabulky jednotlivých testů. V případě absence těchto rámců by bylo přínosné vést za tímto účelem rozhovory s autory testů.

Závěry práce

Součástí závěrečných kapitol je také kapitola nazvaná diskuse, která má však spíše charakter shrnutí, nadto s některými nepřesnými formulacemi. Příkladem je hodnocení nízké citlivosti úloh, tedy nízké rozlišovací schopnosti testu. Tuto charakteristiku lze v případě rozlišujícího testu, jakým testy ZO jsou, vnímat jako zásadní a určitě by bylo vhodné doporučit autorům zapracovat na zvýšení citlivosti úloh v budoucnosti.

Samotná kapitola závěr je poměrně stručná a její obsah je do značné míry ovlivněn nepřesnou formulací cíle práce. I přesto oceňuji autorovo vědomí omezeného naplnění cíle práce.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Práce je poměrně dobře čitelná, obsahuje jen malé množství formálních nedostatků. Za určitý nedostatek vnímám ne vždy důsledné citování zdrojů.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Práce se věnuje zajímavému tématu s potenciálem přinést podnětné informace pro autory testů i organizátory ZO. Nicméně je z práce zřejmé, že zacílení práce se v průběhu jejího zpracování proměnilo a došlo k odklonu od zjišťování klíčových charakteristik testu (validity a reliability). To lze

vnímat jako slabinu, zejména s ohledem na fakt, že popisu těchto proměnných je věnováno velké množství prostoru. Celkově tím došlo ke snížení přínosnosti práce. Tu snižuje i absence celkových rámců testů ZO při interpretaci dat. Tyto chybějící rámce by bylo možné nahradit např. rozhovorem s autory testů.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- 1) Na str. 28 uvádíte, že test v porovnání s ústní zkouškou poskytuje stejně hodnotné a občas i hodnotnější informace. Prosím uveďte konkrétní příklad, kdy toto tvrzení je pravdivé a kdy nikoliv.
- 2) Prosím o argumentaci, proč nebyla kalkulována reliabilita na úrovni podúloh testu, čímž by se zvýšil počet úloh vstupujících do analýzy. Jak by se proměnila citlivost úloh, pokud by byla vztažena k celkové úspěšnosti ve všech částech testu ZO?
- 3) Navrhněte design bakalářské práce, který by eliminoval limity vámi předložené práce a zvýšil by přínosnost výsledků pro autory testů ZO.

Datum: 05. 09. 2024

Autor posudku: RNDr. Martin Hanus, Ph.D.

Podpis: